

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken.
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felolós szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

Városi párt—függetlenségi párt.

Állásfoglalás a városi párt ellen

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 8.

Ha az előjelek nem csalnak, úgy Debreczen város közgyűlési terme a közel jövőben viharos jeleneteknek lesz színhelye. Vissza térnek azok az idők, a mikor kemény tusát vivott az ellenzék a szabadelvű párt ellen, a melyet akkor gróf Dégenfeld József mint főispán vezetett vaskezekkel.

Most a függetlenségi párt áll ilyen sűrű falánkszban, szembe vele a most megalakult városi párt tömörül s erősen készülődik az ütközetre. A függetlenségi párt érzi ezt, s hamarosan védekezni is igyekszik ellene. Tegnapelőtt a párt intéző bizottsága ülést tartott, a melyen kimondotta, hogy az, a ki a városi párt kötelekébe tartozik, a függetlenségi pártnak tagja nem lehet. Ez a határozat azonban nagyon kétes értékű.

Márton Imre urnak aligba van joga kitessekelni a pártból bárkit is addig, a míg az a függetlenségi esz-

mék ellen nem vétett. A határozatot úgy kellett volna formulázni, hogy nem lehet a Márton klikk tagja az, a ki városi párti.

Ezzel a határozattal ki törülték a pártból Ferenczy Gyulát, Jánosi Zoltánt, Révi Nándort és még egy néhány embert. Szerintünk a függetlenségi párt intéző bizottságának meg kellett volna várni a városi párt első ténykedését. Ha az olyan színezetű lett volna, a mely a párt *politikai* felfogásával homlokegyenest ellentétben áll, akkor minden habozás nélkül meg lehetett volna hozni a határozatot.

Jánosi Zoltán például a városi párt alakuló ülésen teljes határozottsággal jelentette ki, hogy ő függetlenségi ember. Mint a városi pártnak tagja politikálni nem fog. Jánosi Zoltán tudomásunk szerint eddig nem hazudott, s nincs is szándékában ezt megcselekedni. Honnan veszi hát akárki is a jogot arra, hogy függetlenségi minivoltát kétségbe vonja.

Ez egyébként csak egy példa az abszurd határozatra. Mi a magunk részéről nem bánjuk akárki is a Már-

ton klikk tagja. Komolyan mondjuk, hogy nem fáj a fejünk akkor sem, ha csakis olyan elemeket türnek meg a debreczeni függetlenségi pártnak, a kik Márton Imre kezébe a hűség esküt letették.

A párt intéző bizottságának ez a nevezetes ülése nem nélkülözte a derűs momentumokat sem. Értjük ez alatt a tagfelvételt. Egész sereg új tagja van a függetlenségi pártnak, a a névsorban ott van Aczél Géza is. Aczél Géza igen kedves uri ember — érti a maga dolgát. Azonban hogy kerül ő a függetlenségi pártnak, ez az igazi talány. Mióta a közpályán szerepel prononcirozott Tisza ember volt. Legutóbb pedig egy kis haladó-párti mozgalommal akart kedveskedni Kristóffynak. És ő ma már függetlenségi és 1848-as. Az ördögbe is — mit nem ér meg az ember? Hát Nagy Sándor ügyvéd, vagy Vecsey Imre hitték volna valamikor, hogy ők 48-asok lesznek.

Csinos vigjáték ez, a mely csak most ért a bonyodalomhoz. Képzeljük csak el, milyen frappáns lesz majd az utolsó felvonás.

Az udvarban.

A rendőrbiztos utolsó esiszolást végzett gondosan ápolt körmein, miközben kiadta a parancsot:

— Vezesse elő azt az embert!

A rendőr kiment és nemsokára vizszatért, egy kopott, szájalmas külsejű öreg embert lökdösve maga előtt. A le-tartóztatott egyén kendőbe burkolt kintornát hozott a hóna alatt. A rendőrbiztos csak futólagos pillantást vetett rá és aztán ismét a körmeivel foglalatoskodott.

— Rendőr, sorolja elő a tényállást. Miért tartóztatata le ezt az embert?

— Botrányt okozott, biztos ur, — jelentette a rendőr. — A boulevard de Belleville egyik szénkereskedőjével verekedést kezdett és ütlegelte addig, amíg szétválasztották. Az egész verekedés pedig abból kerekedett, hogy a szénkereskedő, aki egyuttal házmestere is annak a háznak, nem engedte a kintornást az udvarba menni, hogy ott énekeljen.

A rendőrbiztos valahára elkészült a körmeivel.

— Mi a neve?

— Emile Blomet, más néven La Richolle.

— Hány éves?
— Hatvanegy.
— A foglalkozása?
— Utcái énekes.
— Tehát koldus . . .
A koldus élénken tiltakozott:
— Téved biztos ur, én énekelek és eladom a dalaimat . . . nem koldulok!

— Van lakása?
— Van, Menilmontantban, a Montiboef-utcában. Ott tudakozódhat utánam, ismer mindenki, mert már husz év óta lakom ott:

— Miért nem dolgozik?
Az énekes vállat vont s hirtelen indulatos lett:

— Hát azt hiszi, uram, hogy az nem munka, ha az ember reggel 8 óra óta estőben, hóban, vagy forró nyári napon estig az utcákat járja és énekel házról-házra, hogy hitvány három-négy frankot megkeressen? Azt hiszi uram, hogy ez könnyű kenyér, vagy éppen munkakerülés?

— Ennél tisztességesebb foglalkozás is van.

— Igaza van uram. Nos, én nekem is volt ennél jobb kenyérem. Első munkáa voltam a szerszámgyárban. Megke-

restem tíz frankot is naponta és szerettek. Hanem egy napon, miután sokáig kellett gázlámpa mellett dolgoznom, szédülést éreztem. Ettől fogva nagy rémületemre felfedeztem, hogy a látásom gyöngül. A katasztrófa bekövetkezett. A gyárból ki kellett lépnem. És a nyomor rám kopogtatott . . . A feleségem nem sokáig bírta. A nélkülözés megölte. A barátaim és rokonom nem akartak segíteni, így tehát a legkeservebb gond nehezedett rám. A szükség mindenre megtanított. Voltam napszámos, utcaseprő, minden . . . Aztán utolsó kísérletül a hangomhoz fűztem a reményeimet. Baráti körben valamikor nagyon tetszett az énekem: azt választottam tehát kenyérkeresőnek.

A rendőrbiztos letette a körömráspolyt és így nézett fel most az emberére. Kétségkívül megsajnálta a szerencsétlent, mert most már szelidebb hangon szólt hozzá:

— Helyes. Tegyük fel, hogy minden szómul-szómul igaz . . . De mivel védekezik a vád ellen?

Az énekest erre elfutotta ismét a harag.

— Az már egészen más! — kiáltotta. — Már régen föltettem magamban,

Sirolin

Kemél az étvágyt és a testvélyt, megszünteti a köhögést, váladdót, éjjeli izmádat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

A képviselőház ülése.

Az iparfejlesztési törvény.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 8.

Elnök: Justh Gyula.

Kormány részéről jelen vannak: Werkerle Sándor, Kossuth Ferencz, Josipovicz Géza, Darányi Ignác.

Elnök felolvassa a Horvát tudósakadémia üdvözlő átiratát, amelyet a bujdosók hamvainak hazahozatala alkalmából intézett a Ház elnökségéhez. A Ház eljenzéssel veszi tudomásul.

Hermány Ferencz a kérvényi bizottság elnöke a kérvényeket nyolcadik sorjegyzékét.

Nérey Lajos a pénzügyi bizottság elnöke a külkereskedelmi statisztikáról szóló törvényjavaslat jelentését terjeszti a Ház elé.

Jeszenszky József a kérvényi bizottság elnöke a kérvények kilencedik sorjegyzékét terjeszti be.

Zboray Miklós a mentelmi bizottság elnöke Lengyel Zoltán mentelmi ügyében terjeszt be jelentést.

Következik a hazai iparfejlesztésről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Pildner Ferencz: Személyes megámatatás címen szólal fel s kijelenti, hogy a Grödel féle panamaktól távol áll. (Helyeslés.)

Nagy György: A nemzetiségi képviselők hazafiatlanságáról szól és a nemzeti kormány kötelességének tartja, hogy az eddigi kedvezőtlen eredményű nemzetiségi politikával szakítson és kemény kézzel követelje a magyar állameszme föltétlen tiszteletét. Aki nem akar itt magyar ember lenni, azt sujtás drákói törvények, nem kár értők. Indítványozza, hogy az, aki magyar államunk ellen izgat és a büntető törvénykönyvvel összeközösbe jut, állami kedvezményeket, mint vállalat tulajdonosok, elveszítsék. (Helyeslés.)

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a javaslatához hozzájárul. (Helyeslés.)

A Ház elfogadja.

Mezőffy Vilmos: Kéri a Házat, hogy mondja ki a törvény keretében azt, hogy kedvezményben részesülő gyárak kötele-

sek legyenek munkások helyzetéről időnként jelentést tenni a Ház elé.

seks legyenek munkások helyzetéről időnként jelentést tenni a Ház elé.

Kossuth Ferencz a módosítást nem fogadja el.

A Ház elfogadja a szakaszt és mel- lözi Mezőffy módosítását.

A tizenkettedik szakasznál.

Nagy Emil előadó stiláris módosítást ajánl.

Csimadia Ferencz javasolja, hogy a községeknek az adókedvezmény megtagadására vonatkozó határozata ellen felebezésnek helye ne legyen.

Kossuth Ferencz az indítványt elfogadja.

Eber Antal indítványozza, hogy az első szakaszból áthozott rész a második bekezdésből az első bekezdésbe tétesék át.

Kossuth Ferencz elfogadja az indítványt.

A Ház a szakaszt az ajánlott módosítással fogadta el.

A tizenharmadik szakasznál.

Nagy Sándor a közszállítások szabályozását kívánja. Törvénynyel a kereskedelmi miniszter szerint nem lehet ezt a kérdést megoldani, de ő azt hiszi, hogy megoldható a kérdés. Mindenesetre rendezni kell a dolgot, mert igen fontos szociális viszonyokat is érint.

Kossuth Ferencz: Részben egyetért előtte szóló fejtegetésével, de miután indítványt nem terjesztett elő, kéri a Házat és Nagy Sándort, hogy bocsásson meg neki, ha most nem foglalkozik, illetve nem válaszol bővebben rá.

Szterényi József államtitkár Nagy Sándor felszólalására válaszol. Azok óvadékaikat, akik a vállalatokat nem nyerték el, rögtön visszaadják, mielőtt a vállalatok kiadói a felett döntenek. A munka után kijáró óvadékokat, annak befejezése után, felülvizsgálat után azonnal visszaadják. (Helyeslés.)

A Ház a kormány által támogatott módosításokkal fogadja a szakaszt.

A tizennyolcadik szakasznál.

Nagy Emil előadó több stiláris módosítást ajánl.

Csizmadia Endre a második bekezdésben stiláris módosítást ajánl.

Kossuth Ferencz a módosítást elfogadja.

hogy leütöm azt a zsvány szénkereskedőt. Ma a körülmények aztán végképen kihozták a sodromból. A bandita már oly arcátlan követelésekkel lépett elő, hogy felháborított.

— Miféle követelés az?

— Megmagyarázom. Tetszik tudni, biztos ur, ma már nem olyan rózsásak az állapotok Párizsban, mint tíz évvel ezelőtt. Akkor még minden második kapun beocsátottak bennünket s az udvarokon zavartalanul énekelhettünk. Ezek a házak azonban egyre fogynak. A házmesterek kapzsi uzsoráskodással még az udvarokat és bérbe adják... Ez a Bourgoix, a szénkereskedő és bormérő egy személyben. Az udvarára csak az üzletén át bocsát be. Szeretem ezt az udvart, mert oda nyílnak a szomszédház ablakai. Az a ház afféle szerelmi kolostor. Nekem azonban a legjobb közönségem. Nincs eset rá, hogy három franknál kevesebb borralalóval távozzam tőlük, az én hálás hallgatóimtól. Minden csütörtökön — ők már alig is várják a napot — oda sereglenek a leányok az ablakhoz és áhitattal hallgatják az énekemet. Pénz helyett még ok ajándék is hull számomra a magas-

ból: szivar és más apróság, hasznos dolgok... A szénkereskedőnek hamar kinyílt a szeme: kezdetben azonban megelégedett azzal, hogy egy liter bort igyam meg vele, de persze azért borsosan számította az italát. Később már ezt is keveselte és egy frankot követelt. Ennél nem állott meg azonban: nemsokára két frankra emelte a sarcot. Ma végre három frankot szabott ki a beocsátatás ára fejében... Uram nem tehetek róla, de heves ember vagyok. A felháborodás előntött haraggal és neki estem. De nem sajnálom, bizony Isten, nem sajnálom, hogy megvertem... Pedig, ha ön tudná, biztos ur —

— Ha mit tudnék?

— Hogy mégis csak megadom a nyomorultnak a három frankot is... Megadom, mert nagyon szeretem azt az udvart és ezentul oda kell járnom...

A rendőrbiztos elmosolyodott:

— Ej, ej, öreg! A maga korában?

Az öreg énekes nagyot sóhajtott és halkán felelt:

— Elvégre önnek bevallhatom. Azért huz oda a lelke, mert az én leányom is abban a házban lakik.

Lucien Descaves.

Eber Antal: Az a vélekedése, hogy a miniszternek nem szabad oly nagy határidőt adni. Módosítást nem nyújt be, de a kereskedelmi miniszter befolyását most is kívánja biztosítani.

Kossuth Ferencz a módosítást elfogadja, de a hozzáfűzött megjegyzéseket nem ismerheti el, a törvénytelen eljárás- sal szemben mindig ott van a rendes bíróság, mely védelmet nyújt. (Helyeslés.)

A Ház a szakaszt a módosítással elfogadja, valamint a Ház hatásköréről szóló új 16 szakaszt is. A 17. szakaszt a Ház változatlanul elfogadja.

A 19. szakasznál Nagy Emil a horvát viszonyoknak megfelelő pótlást ajánl.

A Ház a szakaszt a módosítással elfogadja.

A két szakaszt a Ház elfogadta. A többi szakaszokat vita nélkül megsza- vazták.

Szünet után a tengeri szabadhajózás állami segítségről szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Justh Gyula elnök bejelentette, hogy a javaslat általánosságban és részleteiben is megszavaztatott. Tárgyalás végett el- küldik a főrendiháznak.

A függetlenségi és a többi koalizált pártok zajosan éljeneztek Kossuthot és Szterényit.

Gál András előadó elfogadásra aján- lotta a javaslatot.

Zanella Rikárd szerint a javaslat csak a hajó építést pártolja, ellenben a hajózás szükségleteit teljesen mellözi. Kevesli a szubvenciót.

A vitát holnapra halasztották.

A megfélebbezett válasz- tások sorsa.

Az állandó bíráló választmány ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 8.

Mint lapunk tegnapi számában jelez- tük, a múlt esztendőben megválasztott városi képviselők mandátuma ellen beadott felebbezések ügyében végleges döntés ma történt. A bíráló választmány ma tartotta meg üléseit, a melyen foglalkozott a vá- lasztások ellen beadott felebbezésekkel.

Említettük, hogy a Wessprémy Zol- tán főispán által megalakított igazoló vá- lasztmány a mandátumokat helyben hagy- ta, de e határozatok ellen is felebbezés érkezett be.

Ferenczy Gyula a Csapó-utcai vá- lasztást, Márk Endre a Hatvan-utcait, Márton Kálmán pedig a Varga-utcai választást felebbezte meg.

A mai bíráló választmányi ülés a fő- jegyzői hivatalban folyt le. Jelen voltak: Wessprémy Zoltán főispánon kívül Vese- sey Imre főjegyző mint előadó, Márton Imre, Juhász Ignác, dr. Baosó Dezső, Komlóssy Arthur és dr. Tüdös János bi- zottsági tagok.

Márton Imre az ülés elején kérte a bizottságot, hogy mondja ki a zárt tár- gyalást.

Hosszabb vita után a bizottság elve- tette Márton Imre indítványát, kimondotta, hogy csupán a határozathozatal történik zárt ülésben.

A városházán tartott ülés a délutáni órákig elhúzódott. Véglegesen azonban határozatot csak a Csapó-utcai választás ügyében hoztak. Ferenczy Gyula felebbe- zését elvetették és a választást igazolták. Az indokolásban a bizottság kijelenti, hogy a választást vezető szavazatszedő küldöttség helyesen járt el s az a tény, mintha a választási névjegyzék utólagó- san készült volna el, nem felel meg a va-

lóságnak, így a felebbezést, mely ezen okokra alapul, elutasítani kellett.

A bizottság ezután tárgyalás alá vette a Hatvan-utcai választást. A tárgyalások nem értek véget.

Weszprémy Zoltán főispán este 7 órára a lakására hívta össze a bizottságot a folytatólagos tárgyalásra.

A bíráló választmány a késő esti órákig tanácskozott a választások ellen beadott felebbezésekkel s végül meghozta határozatát. E szerint az igazoló választmány határozatát jóváhagyta a választmány, vagyis az **összes választásokat igazolta.**

Soroznak nyakra főre.

Ujabb felhívás a katona kötelesekhez.

Csak a rendes ujonclétszám.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 8.

Esztendőknél előtte Deák Ferencz haza bölcse az osztrák császár előtt, a ki nyakra-főre soroztatni akarta a magyar ifjakat, — így nyilatkozott:

— Felső, a magyar anya csak egyszer szül egy esztendőben, így csak egyszer soroztathatunk.

Azóta ez a mondás közismert lett, de mégis megtörtént ebben az esztendőben, hogy háromszor is soroztak.

A harmadik ujoncozás, noha a magyar anya Deák Ferencz e szellemes mondása óta is csak egyszer szül esztendőként, most folyik országsherte. Debreczenben e hó 19-én kezdődik, máshol már megkezdődött. A hadvezetőség ezzel az egymásután történendő ujoncozással a régi pedáns rendet akarja helyreállítani. Az idei hamadik sorozást hamarosan követni fogja a negyedik. Ez az ujoncozás már teljesen visszabillenti az armádia egyensúlyát.

Meg hónapok vannak ugyan a sorozás előtt, de azért a város katonai ügyosztálya felhívja a sorköteleseket, hogy jelentkezzenek.

A sorozások, melyek az 1907. esztendőre esnek márciusban lesznek. Sor alá kerülnek az 1886, 1885 és 1884. évben született ifjak. A katonai ügyosztály már most készíti az előmunkálatokat, a melyek közé tartoznak a hadkötelesek összeírása, a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett kedvezmény iránti folyamodványok elintézése.

Az összeírás november végéig tart. Mindazok, a kik az 1907. évi ujoncállításra, mint 1-ső, 2. és 3. korosztálybeliek vannak felhiva, kötelesek a névjegyzékbe való vétel végett felszólítás nélkül 30 nap alatt jelentkezni akár személyesen, akár írásbelileg.

A sors-huzás jársonként csak az első korosztálybeli ifjakra vonatkozik. A sors-huzás határnapja Debreczenben 1907. január 25. napján lesz délelőtt 9 órakor.

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosan óvó szer. Elsősorban az I-sőrendű természetes szénsavas nátrontartalmú ásványvizet a MOHAI

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másféltéresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szódaviznél is előbb, hogy az ÁGNES-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrang vendéglőben. (3.)

A felszólamlási kérvények a katonai ügyosztályhoz adandók be, a hol minden más bővebb felvilágosítást is nyernek a kérdezősködők.

A Bocskay szobor készen van.

Kenyeret a megye szegényeinek.

Vármegyei ügyek.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 8.

Hajduböszörményben napok óta szorgalmas munkás kezek dolgoznak a város háza előtti téren. A vitéz hajduk fejedelmének a szobrát állítják ott fel. A munka gyorsan haladt előre, úgy hogy Holló Barnabás a szobor megalkotója, tegnap délután megjelent Kovács Gyula alispánnál és bejelentette, hogy Bocskay hatalmas éreszobra készen van, már a talpazon nyugszik és meg is tekinthető.

Holló Barnabás szobrász jelentése kellemes meglepetést okozott a vármegyén, de még jobb hatást tett Hajduböszörményben, ahol már hónapok óta várták azt a napot, amikor a hajdu fejedelem szobrát Böszörmény falai között felállítva láthatják. Azt halljuk, hogy a szobor igen jól sikerült. Egyike a legjobb Bocskay szobroknak.

Némely lapnak az a hire tehát, hogy a szobor munkálatainak késedelmessége miatt a leleplezés a jövő évre marad; nem felel meg a valóságnak.

Kovács Gyula alispán november 16-ára összehívta a szoborbizottságot, mely ez alkalommal a helyszínén, Böszörményben fogja megtartani ülését. Ezen az ülésen dől el a leleplezési ünnepély pontos idejének a megállapítása.

Hogy tehát a leleplezés elmarad a jövő év első hónapjaira vagy még Decemberben meg lesz, azt ezen az ülésen fogja a bizottság elhatározni.

Darányi Ignác földmívelési m. kir. miniszternek már pár hónappal ezelőtt fontos leirata érkezett Hajdumegye alispáni hivatalához. — A leirat Hajdumegye szegényebb néposztályának téli foglalkoztatásáról szól. Kovács Gyula alispán tárgyalásokat is folytat Nádudvar község előljáróságával. Ugyanezen ügyben tárgyalt ma Szávay Gyula kamarai titkár is a megye vezetőségével. Szávay Gyula kamarai titkár egyébként ma Nádudvarra utazik, hogy az ottani előljárósággal a házi ipar megteremtésére nézve helyszíni tárgyalásokat folytasson.

Nádudvaron legnagyobb kilátás a sás és gyékén fonás meghonosítására van. A tárgyalások ily irányban folynak s valószínű, hogy a gazdasági egyesület által tervbe vett mezőgazdasági ipari szövetkezet székhelye Nádudvar lesz. Az új vállalat mindenestre fontos socialis érdeket fog szolgálni.

Hirek mindenfelől.

Titokzatos holttest. Déváról jelentik: Vulesesd községben tegnap Padureán Péter gazdag parasztnak iszonyuan megesonkitott hulláját találták a falu egyik félre eső utcájában. Teste tele volt kósszúrásokkal és feje össze-vissza volt törve, Valószínű, hogy a [meggyilkoli ti-

losban járt és a megcsalt férj pásztorórán tetten érte. A nyomozást megindították.

Öngyilkos tanár. Brassóból táviratozzák: Boóf Péter, a brassói főgimnázium tanára tegnap reggel főbe lőtte magát és meghalt. Tettét azért követte el, mert megbukott a nagyszabeni teológiai vizsgán.

A nyomor halottja. Nagyváradról táviratozzák, hogy Strobah Ferenc 75 éves szabómester a fürdőben felvágta ereit és rövidesen meghalt. Tettét nyomora miatt követte el.

Színház.

Az asszony.

(Porzolt Kálmán színműve. Először adták Debreczenben november 8-ikán.)

Porzolt Kálmán eltékozolt az életéből egynehány esztendőt igazán könnyelműen. Ha nem igazgatja a szerencsétlen Népszínházat, hanem e helyett komoly viszonyt köt a drámaírás művészetével, ma már nem egy elsőrangú szindarabja hirdetné, hogy Porzolt Kálmán olyan valaki, akinek mondani valóját a művelt magyar közönség figyelemmel hallgatja meg.

Tegnap előadott színműve, az Asszony, egy forrongó, értékes írói lélek alkotása. Becses, komoly munka s figyelmet kelt még hibáival is. Az első nagy kísérlet, amelyet siker koronázott s amely sokat ígér, szinte kiáltja, hogy írója ezután fogja csak megmutatni, hogy tud alkotni.

Az Asszony, akiről Porzolt darabjában szó van, a mai társadalom asszonya. Nem rosszabb és nem jobb az átlag asszonynál. Férjhez megy egy előkelő politikushoz. Családi életétől fényt, ragyogást, sok-sok zajos mulatságot vár s e helyett szürke unalom az osztályrésze. A férjnek a családi életéről elvei vannak — de ezeket az elveket az asszony semmibe sem veszi. A férj azt szeretné, ha az ő nagy idealizmusához fel tudna emelkedni a felesége. Az asszony pedig gyűlöli a politikát s férjének közéleti sikerei nem tudják felmelegíteni. Ebben a felzavart lelki állapotban jön az udvarló, aki éles szemével észreveszi, hogy az asszony biztos prédája lesz. Ravasz számítással be is hálózta s az asszony elbukik.

Az elbukásról tudomása van már mindenkinek, csak a férj szeme előtt ül még nehéz köd. A férj egyik rokona, a kapitány, egyenesen kérdőre vonja az udvarlót s meg akar vele verekedni. Ez azonban már nem történhetik meg titokban. Megtudja a férj is és szétfeszlik a köd. Mesterien megirt jelenetben vágja a felesége fejéhez annak aljasságát és előhivatja az udvarlót.

— Vegye el az asszonyt, ha tönkretette családi életét — követeli tőle.

A hideg és számitó udvarló ki akar siklani a sulyos köteletség alól. Azt hazudja, hogy a férj nővéreinek kedvéért járt a házhoz, akit feleségül akart venni. Felesleges a válás, felesleges a nagy felháborodás, hiszen nem történt semmi. — Amint az udvarló ezeket elmondja, az asszony előtt világos lesz minden. Átvillan az agyában az udvarló minden gazsága, aki sohasem szerette, akit csak érzéki vágyódás kötött hozzá s a ki hallani sem akart róla, hogy feleségül vegye.

FORRÁS-t, mely ideges gyomor-baj, légső, tüdő-, gyomor- és bélhurut, esztendő-lás, veset és hólyagbántalmak eseteiben 26 év óta kitűnő eredménytel használják és ragályos betegségektől, mint typhur, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai ÁGNES-forrás vízzel éltek, füzetében olvashatók. Háztartások számára másféltéresnél kisebb, hogy az ÁGNES-forrás vizét a leg- Kapható minden fűszerüzletben és elsőrang vendéglőben. (3.)

ÁGNES.

Főraktár Csanak József urnál Debreczen.

A férj látva az udvarló hitványságát, követeli, hogy azonnal verekedjék meg vele. Mindketten irást tesznek a zsebükbe, amelyben elismerik, hogy öngyilkosok lettek. Aki meghalt, ott marad a küzdőtérben, az ezzel az irással fedi a másikat. Az udvarló elfogadja az ajánlatot, s felállanak a párbajra. Ebben a pillanatban előugrik az asszony, aki elkecserecsében, megsértett női büszkeségében való lósággal delirizál. Odarohan az udvarlóhoz, egy pillanatnyi viaskodással kiragadja kezéből a pisztolyt és lelövi.

— Nesze!

Az udvarló hang nélkül összerogy. Féj. Szerencsétlen! Mit tettél? (Odafut az udvarlóhoz s lehajlik hozzá.) Feleség. Megöltem a bűnömet. Féj. Meghalt. Feleség (átszellemlülve). És én újjá születtem!

Kapitány (az erkély felől ijedten jön a Nővérrel). Az Istenért! Meglátja az udvarlót. Tabajdy. (Föléje hajol).

Nővér (egy sikolylyal a férj karjaiba fut). Loránt! Loránt! (Kibontakozva, kérdő tekintettel a Feleség felé fordul). Jolán! Az istenért, mi történt?!

Kapitány (az íróasztalról felveszi Tabajdy levelét. Alig hallható hangon.) Öngyilkos...

Feleség (Loránt mellett áll, halkan). Itt az alkalom. Büntess.

Férj (halkan Jolánhoz). — Eredj anyádhoz!

Nővér (a feleség felé tesz pár lépést.) Kapitány (visszatartja).

Feleség (lehajtott fővel lassan távozik balra).

Ezzel végződik a darab.

Amint bevezető sorainkban mondtuk, ez a színmű minden hibái mellett is becses munka. Ezt a témát, amely semmiképpen sem új s amely egész sereg író foglalkoztatott, megkapó finomsággal, okossággal boncolja Porzsolt.

Alakjai a fentjártó dialogusok dacára nem unalmasak, sőt érdekesek. A férj a maga tiszta becsületes filozófiájával majd mély tragikumával megragadja az ember lelkét. Az udvari alakja is tökéletes, egészen a párbaj jelenésig. Itt aztán valószínűtlen lesz. Az asszony alakja van leginkább elnagyolva. Széles vonásokkal rajzolta meg Porzsolt, úgy hogy az első három felvonás után épenséggel nem hisszük el azt, amit a negyedikben megtesz. — A darab tonusa komor, de a dialogok frissesége sokat enyhít rajta, úgy hogy kellemetlen érzés sohasem vesz rajtunk erőt. Porzsolt drámai nyelvezete pedig színes, szép és erősen magyar... Hogy Porzsoltnak az alakok jellemzéséhez megvan az ereje, azt bizonyítja a nővér és a képviselő alakjának megrajzolása. Mindkettő egyenletes, megragadóan igaz és vérből való.

Az előadást teljesen zsufolt ház nézte végig nagy érdeklődés mellett. Azt hisszük, hogy a második estén már teljesen gördülékeny előadásban lesz részünk, mert ezuttal még sok volt a hézag. Azt hisszük, hogy ezt a próbák hiányának tudhatjuk be.

Az asszonyt Lukács Juliska játszotta, nagy buzgósággal. Konstatálnunk kell azonban, hogy a hatalmas szerep nem érett még nála teljesen meg. Azokat a finom nűánsokat, amelyek oly nehéznek teszik ezt a szerepet, nem tudta kellőleg a színpadra vinni. Az első három felvonásban a szenvedelem hangján nem igen beszél az asszony. Ezért nehéz egy heroinának eltalálni a dráma tonusát. Ott, ahol erő kellett, helyén volt Lukács Juliska, s a negyedik felvonás nagy jelenetét démonikus erővel játszotta meg.

A férj szerepében Szakács Andor jeles alakítása osztatlan elismerésre talált. Csak egy hibát kell korrigálnia. A harmadik felvonás végén, mikor azon töpreng, hogy tudja meg felesége hűtlenségét — tulságosan kielezi játékát. Ezen simítani kell. Az udvarlót Ternyei játszotta. Nála sem ért meg ez a szerep teljesen. Nincs meg az átmenet az első három felvonás — és az utolsó jelenések között. Előbb tulságosan nyegle; majd nagyon is sötét színekkel vegyíti alakítását.

Az utolsó jelenetben sokat érdeleg, úgy hogy majdnem azzal vádoljuk meg, hogy gyáva. Ezt a szerepet Ternyei nagyon jól el tudja játszani, ha akarja, s ha egy kis gondot fordít rá. Szabó Irma játéka tökéletes volt, semmi csiszolni való sincs ezen. A közönség is érezte ezt, s a legközvetlenebb taps neki szólt. Bérczi Ernő a képviselő alakjából kitűnő karrikaturát csinált. Deési Alfréd is jó volt, ugyszintén Almásy Lola, a ki egy apró szerepet játszott nagy önfeláldozással. Az első felvonás után hívták a szerzőt is, a ki azonban nem jelent meg. Sürgönyileg mentette ki elmaradását. (s. b.)

A holnapi premier. A forgószél kisasszony francia énekes bohózat bemutatója holnap lesz. A szereplők mindnyájan nagy kedvvel készültek a premierre. Különösen fő szerephez jutott Fóthy Frida, Békés, Ternyei, Bérczi, Arday Ida, Szakácsné, Deéssy, Árkossy és Rónai.

Szavay Gyula Szép Ilonka című operettjét szorgalmasan tanulja a személyzet. A betanítással a színház mindkét karmestere el van foglalva. — Zilahy igazgató az újdonsághoz teljesen új diszleteket készített, melyeket Gyöngyössy Viktor, a színház festője teljesen a Király színház mintája után fest.

Vasárnapi előadások Vasárnap két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárrakkal színr kerül Martos Ferenc és Jakobi Viktor kedves, magyartárgyú operettje A legvittebb huszár, melyben a főszerepeket Zilahyné, Fóthy Frida, Radó Anna, Vida Ilona, a férfiak közül Polgár, Sarkadi, Ternyei, Árkossy, Bay, Karacs, Szalai, Bérczi, Vadász játszák.

Este rendes helyárrakkal A két Hippolit, operette újdonság megy, melyben különösen Fóthy Fridának és Lónyai Piroskának van hálás szerepe. Az operette többi szereplői Radó Anna, Vida Ilona, Polgár, Sarkadi, Árkossy, Deéssy, Bay, Rónai.

Az ifjuság Rákóczi ünnepe.

A fejedelem emléke Debreczenben.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 8.

A bujdosó hősök és szentek hamvai már itthon vannak. Az ország minden lelkes igaz magyarja kegyelettel ünnepelte meg a diadalmas megtérést.

A debreczeni ev. ref. akadémia hazafias ifjusága úgy a nagy temetésen, mint idehaza jóhíréhez méltó módon iparkodott kivenni részét az országos ünneplésekből. Most midőn már az ország legnagyobb részében a nagy nemzeti hős iránti kegyeletes ünnepélyek lezajlottak, a debreczeni ev. ref. főiskola akadémiai ifjusága szép és fényes ünnepélyvel fogja lezárni e kegyeletes ünnepélyek sorozatát.

A rendezőség mindent elkövet az e hónap 16-án pénteken délután 5 órakor az Arany Bika szálloda disztermében tartandó kegyeletes ünnepély sikere érdekében.

Az ünnepély védnökéül megyénk, városunk legelőkelőbb férfait Hegy-megi Kiss Áron ev. ref. püspököt, Weszprémy Zoltán főispánt, Porubszky Jenő kir. táblai elnököt, gr. Dégenfeld József egyház kerületi főgondnokot, Bakonyi Samu orsz. képviselőt, Kovács József polgármestert stb. sikerült megnyerniök.

A műsort a rendezőség a következőkben állította össze:

1. Nyitány. Előadja a Magyar Testvérek zenekara.

2. Az ünnepélyt megnyitja: Miszti Mihály főiskolai szénior.

3. Lukács Juliska, a debreczeni színház művésznője szaval

4. Rákóczi a határon. Lányi Ernőtől. Előadják: A debreczeni dalegylet, a MÁV. Egyetértés dalköre, és a főiskolai Énekkar Mácsai Sándor vezetése alatt.

5. Ünnepi beszédet tart Kun Béla dr. jogkari dékán.

6. Kuruc nóták. Zenekiséret mellett éneklő Bay László, a debreczeni színtársulat tagja.

Szünet.

7. Bujdosó deákok. Dramolett. Irta: Oláh Gábor.

Személyek:

Kóródy, a bujd. vezetője	Boros Jenő.
Domján — — — —	Szabó István
Palotás — — — —	Pánczél József
Bezerédi — — — —	Kun Károly
Mikes — — — —	Domján Lajos
Bottyán — — — —	Varga Csongor

Történik a végeken, 1711-ben.

8. „Apotheosis“. Irta és előadja Szavay Gyula.

9. Rákóczi. Melodráma. Irta Oláh Gábor, zenéjét szerző Szoboszlói Kovács Béla. Szavalja Peleskey Sándor, zongorán kíséri Szoboszlói Kovács Béla.

10. Tárogatón kuruc nótákat ad elő Szemes Miklós.

11. A nagy temetés. Pályadijnyertes óda, írta Vályi Nagy Gusztáv. Szavalja Balla Bertalan.

12. Rákóczi kar. Gróf Zichy Gézáttól (a „Nemo“ című dalműből.) Előadják Ujfalussy Géza dr. zongorakiséréte mellett, a debreczeni Dalegylet, a MÁV. Egyetértés dalkör és a főiskolai Énekkar Mácsay Sándor vezetése alatt.

Uj előfizetők is ingyen kapják

a „Debreczeni Független Ujság Nagy Képes Naptárát“, mely a címtárral együtt 340 oldalra terjed, ha legalább egy negyedévre előre befizetnek a lapra. Hátralékosok a naptárt nem kapják.

ÚJDONSÁGOK

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.6
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piacr-utca 47. z.

— **Személyi hírek.** Oláh Károly tanácsnok Budapestről haza érkezett és átvette hivatalának vezetését. — **Holló Barnabás** szobrász Debreczenből Hajduböszörménybe utazott

— **Mit csinál az intéző bizottság.** A debreczeni függetlenség párt hivatalos lapja írja: A depr. független és

48-as párt intéző bizottsága tegnap este ülést tartott s első sorban sajnálattal vette tudomásul dr. Thaly Kálmán gyöngyösi elhalasztását, — Ezt követve az ifj. Schvartz Vilmos levelét tárgyalta, melyben elmondja Schvartz, hogy őt megkeresztetése nélkül s akarata ellenére választották meg a „városi párt“-hoz egyik alelnöknek, azt az állást nem is fogadja el, hanem ezentúl is törhetetlen híve marad a függetlenségi és 48-as pártnak. — Az intéző bizottság megnyugtató tudomásul vevén az ifj. Schvartz Vilmos levelét, egyuttal kimondotta, hogy a ki a függetl. és 48-as pártnak tagja, az a „városi párt“-hoz nem tartozhat. — Majd a pártbeli tisztújítás előkészítése iránt intézkedett a bizottság s végül örvendetes tudomásul vette a pártba újabban történt belépéseket. Mint nem érdektelen dolgot, ide iktatjuk a függetl. és 48-as pártba újabb időben belépett tagok névsorát: dr. Tervei Tamás, Kaszanyitzky Andor, Kiss Lajos, dr. Lukács Béla, Molnár Ernő, dr. Kiss Gyula, Varga Károly, Oláh Károly, Békásy Jenő, dr. Szikszói Szabó László, dr. Ujfalussy Géza, Krammer Emil, Butyák Menyhért, Poroszlai László, Nagy Sándor, Nagy József, Gál József, Szabó Kálmán, Vecsey Imre, dr. Balogh Géza, dr. Szabó Márton, Lestyán Adorján, dr. Körösi Kálmán, dr. Szűcs Géza, Szabó Miklós, Szabó Sándor, Vámos Károly, Kozma László, Csanak József, Jobbágy Imre, Matolcsy László, dr. Kun Mihály, Biczó Gyula, Aczél Géza.

— **Iparos tanonciskolánk új szervezete.** Debreczen szabad királyi város általános iparostanonciskolájának új szervezeti szabályzata tárgyában a kamara tegnap tartotta egyes bizottságának záró értekezletét, amelyen az ipartestület és az iparos tanonciskolai tantestület képviselőinek bevonásával a szervezeti szabályzatot behatóan megvitatták, az értekezlet véglegesen egyöntetű megállapodásra jutott, elfogadva a kamarai bizottság intencióit, melyek szerint az oktatás az iparos tanonciskolában szakirányú, — nappali és lehetőség szerint szakszerűen képzett tanérek alkalmazásával történjen. A véglegesen megállapított tervet most már a városnak, mint iskola fenntartó hatóságnak tárgyaló asztalára kerül, s remélhető, hogy az új szervezet mihamar megalkottatván, annak keretein belül Debreczen eddig is jó hírű iparostanonciskolája modern és erőteljes fejlődést vesz és mindinkább tökéletesebbé válik.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Holy Gyula lévai bírói joggyornokot a debreczeni kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Felolvasó est.** Nagy és előkelő közönség előtt, zajos siker, taps s a lelkesült hallgatóság teljes elismerése mellett folyt le tegnap a második csütörtöki felolvasó est. A szereplők ismét újabb babérokkal gazdagították emez esték sikereit, melyeknek kiváló jó hírét éppen ezen folytonos sikerek alkották meg. Az estét Alber Lujza urleány, a kiváló zongora művésznő remek zongora játékával nyitotta meg, ki Weber Oberon operájának „Fantasiá“-ját játszotta oly briliáns technikával s zenei tudással, hogy játékával egészen elragadta az est műértő közönségét. Percekig zúgó tapsvihar kísérte a gyönyörű zongora játékot, mely után Ert-

ler Jenő szavaltta el a „Király mulat“ című színmű egyik rendkívül hatásos jelenetét, igen ügyesen. Szavaltata után szintén felhangzott a taps. Majd Varju János a tudós fegyverneki tanár lépett az emelvényre s felolvasta a „komiknm Schakespeare tragédiájában“ című rendkívül nagy olvasottságra s mély tanulmányra valló dolgozatát. Nemesak a tanulmány érdekessége, de maga az ügyes előadás is nagy hatást tett a közönségre. Utánna Lónyai Piroska, szintársulatunk énekesnője énekelt el pár „párisi történetkét“. Az érdelemmel, temperamentumosan előadott énekszámokat a közönség többször megújraza s zúgó tapsviharral újraza meg. A többi felolvasót is megtapsolták.

— **Gázforrások Ohaton.** Debreczeni Jenő gázgyári igazgató szenzációs beadványt terjesztett ma a városi tanács elé. Azt mondja beadványában, hogy Ohaton több gáztartalmú forrást fedeztek fel, a melyet kitünően lehetne értékesíteni. A gázgyári igazgató szakértő kiküldését kéri annak megállapítására, hogy az ohati gázforrások tartalma van e olyan bő, mint például a püspökladányi állomás kutjaé, a mely tudvalevőleg világítással látja el az egész állomást. A tanács legközelebbi ülésén foglalkozik a beadvánnyal, s valószínűleg megbízást ad egy budapesti szakértőnek a gázforrások megvizsgálására.

— **Halálozás.** Gyöngyössy (Tamássy) Viktort, a debreczeni színház műszaki felügyelőjét súlyos csapás érte. Edesanyja, özv. Tamássy Györgyné született Györfly Klára tegnap Budapesten hirtelen elhunyt. A jószágos lelkű urnó halála mély részvétet keltett mindenfelé. Halálát gyermekei kívül a Dusóczky és Gál családok gyászolják.

— **Koronás batyubál.** A Petőfialdör tagjai körében igen életrevaló eszme talált visszhangra. A jövő hónapban a Bika-szálloda termeiben Koronás batyubált rendeznek, melyet válogatott műsor fog megelőzni, utána pedig tánc lesz. A kedélyesnek ígérkező mulatság napját és közlebbi programját legközelebb fogja megállapítani a rendezőség.

— **A kanyaró.** A homokkerti óvodát Kovács József polpármester bezáratta. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy dr. Tüdös János t. főorvos jelentést terjesztett be a városhoz. A jelentésben hírül adja, hogy a Homokkertben a kanyaró nagymértékben fellépett. Az óvoda ma, péntektől e hó 30-ig marad zárva.

— **A Debreczeni Amatőr Fényképezők Egyesületé-nek** előkészítő bizottsága f. hó 7-én a Ruzicska-féle műteremben véglegesen megállapította az alakuló közgyűlés elé terjesztendő alapszabályokat. Az alakuló közgyűlést f. hó 11-én, vasárnap d. e. 10 órakor tartjuk meg a felső kereskedelmi iskola tanári tanácskozótermében. E közgyűlésre meghívjuk Debreczen sz. kir. város és vidékének amatőr fényképezőit és kérjük, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg, tekintettel az ügy fontos voltára. — Az előkészítő bizottság.

— **Betörés a Csapó-utóán.** Böszörményi Pál hentes mesternek üzlete a Csapó utca 39. szám alatt van, éppen Burgondia és Csapó-utca sarkán.

Ma reggel, amikor üzletét ki akarta nyitni, meglepetten tapasztalta, hogy az üzlet ajtaján erős feszítések nyoma látszik. A mint az üzletbe bement, ijedten látta, hogy az éjszaka betörők jártak a boltban. Átvizsgált gondosan mindent és megállapította, hogy a betörők 70 korona készpénzt és nagyobb mennyiségű húst loptak el. A betörés felfedezése után az esetről jelentést tett a rendőrségen, ahol Mile Pál azonnal intézkedett a tettes kézrekerítése iránt. De eddig sikertelenül. Érdekes, hogy a betörés helyén ezelőtt rendőr őrszem állott, de az új szolgálati beosztás most törölte azt és a Leány-utca sarkára rendelte ki.

— **A városi dalegylet estélye.** A debreczeni városi dalegylet tegnap este igen sikerült ünnepség keretében áldozott nemzetünk dicső nagy fejedelme, II. Rákóczi Ferenc emlékének. A Bika dísztermét óriási válogatott közönség töltötte meg, amely nagy élvezettel hallgatta végig a gondosan összeállított műsor minden egyes számát. Nagyon tetszetek a dalegylet által precizen előadott kurucdalok. A műsornak értékes száma talán a Szemes Miklós joghallgató tárogatón előadott kuruc dalai voltak. A közönséget a tárogató mélabus akkordjai a régi daliás idők emlékeztették. A ritka élvezetért frenetikus tapsviharral jutalmazta a közönség a fiatal művészt. A műsor többi számát Rácz Károly jóhírű zenekarának precíz játéka töltötte be. — A műsört reggelig tartó táncmulatság követte.

— **A nyiregyházi Bessenyei-kör estélye.** Fényesnek ígérkező estélyt rendez a nyiregyházi Bessenyei-kör e hó 12-én a főváros legjobb nevű művészeinek közreműködésével. A műsoron szerepel többek között V. Krammer Teréz, a m. kir. operaház művésznője. A Góth művészpár. Molnár Ferenc kitünő tenorista. Ezen estély bizonyára méltón fog sorakozni a többi nagyszerű estélyeihez.

— **Békéltetés.** Az ipartestületi békéltető bizottság ma délután 3 órakor Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnöklete alatt ülést tart az ipartestület tanácstermében. Az ülésen az ipari alkalmazottaknak munkaadóik ellen tett panaszai nyerne elintéztést.

— **Csőd.** A hivatalos lap közli, hogy a nyiregyházi kir. törvényszék Hubser Bernát odaváló kereskedő ellen csődöt rendelt. A csődtömegmondnok Pily István ügyvéd. Bejelentési határidő ez év december 6.

— **Meghaltak.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Kovács János ev. ref. 3 hónapos, Kis Elekné ev. ref. 78 éves, Humaréhár Tódorné róm. kath. 23 éves, Horváth József ev. ref. 39 éves, Morova Ferenczné ev. ref. 25 éves.

— **Merénylet a háziur ellen.** Zucker József bérkocsisnak, aki familiájával Stein Antal kereskedőnek Róna-utca 26. sz. alatt levő házában lakott, sok baja volt a háztulajdonosnak. A kellemetlenségeket a házbér okozta. A szegény bérkocsis nem tudott fizetni, amiért Stein ki akarta tenni a házából. A háziur jó ideig csak fenyegetődzött, de ma délután, amikor megtudta, hogy Zucker a kocsiját lefoglalta Balázs kovácsmesterrel, a fenyegetését be is akarta váltani. Bement ezért hozzá, ami Zuckert úgy elkiseri-

tette, hogy revolvért rántott elő és ötször rálőtt a háztulajdonosra. Szerencsére a lövések egyike sem talált. A merénylőt letartóztatták s bekisérték a főkapitányságra.

— **A pipa története.** Besenczky Kálmánnak volt egy 100 korona értékű tajték pipája. Családi örökség volt. A pipa a napokban eltűnt lakásáról. Erről jelentést tett a rendőrségen, a hol kifejezte azt a gyanuját, hogy a tolvaj valószínűleg Szilágyi Gábor volt hetese. A nyomozás ilyen irányban indult meg. Fehér Mihály rendőraiztos tegnap kiutazott Hajdusoboszlóba, ahol Szilágyi Gábor ezidőszerint tartózkodott és a pipát meg is találta nála.

— **Nincsen cipősztrájk.** Budapesten nem sztrájkolnak a cipészek. Nyomorúságos a fizetésük, de most nyomorúságosak a cipészipar viszonyai, sztrájkra nem gondolnak. A szakszervezetben sztrájk-ról, sztrájkmozgalomról semmit sem tudnak, ezt csak néhány cipőárús szeretné megcsinálni, hogy kiakolbolítsa munkáit. Magyarázata ennek a manővernek az, hogy Budapest cipőüzleteiből egy millió pár lábbeli kerülhet ki, a szegényebb nép pedig takarékoskodik és ritkábban vásárol cipőt. A munkásokat foglalkoztatni kell, ha alkalmaztatásban vannak, már pedig mostanában foglalkoztatásuk felesleges. Ezért eszelték ki a sztrájkmozgalmat, melynek hírével megtévesztették a közönséget. A szakszervezetben azonban kijelentik, hogy mostanában a cipészek csak akkor fognak sztrájkolni, ha a munkaadók rákényszerítik őket erre.

— **Auer égők a vasuti kupékban.** Az éjszaka utazó közönség számára kellemes hírrel szolgálhatunk. A m. á. v. vonatain a személyszállító kocsikban ugyanis gyökeresen megjavítják a világítást a jövő esztendőben. A mostani gázvilágítás helyett mindenütt gáz izzó fényvilágítást fognak alkalmazni. A mostani villamos világítási rendszert is ki fogják küszöbölni. A mai lámpások csak a kocsiszakaszok tetejét világítják meg és olvasni alig lehet másképp, mintha az ember föláll. A mai lámpások helyett két-karu villamos csillárokat fognak alkalmazni, hogy az utasok ülő helyzetben is jól lássanak. A külföldre járó kocsikat külön villanyfejlesztő dinamó-gépekkel is fel fogják cserélni.

A „Hajdumegyei népbank Piac-utca 26. sz. nagytözsde épületében minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

— **Gumi különlegességekben** óriási választék. Mintaküldeményt 2 korona ellenében küld Schön Sándor keztyű és kötőszersz Debrecen, Fiac u. 12. Stenczinger-ház.

— **Kiváló szép Angol és Sport női kalap különlegességek** (Ladstatter-féle) a Nyakkendő királynál.

— **Ha izléses és divatos nyakkendőt,** férfi kalapot óhajt vásárolni, keresse fel a Nyakkendő király férfi divat üzletét.

— **Valódi Egyiptomi cigarettahüvelyek a legjobbak, 1000 darab Pharaó 1-16, King 95 kr King parafával 1.90 frt. Mentze áruházába Kossuth-utca 4. sz.**

— **Használja a híres hajdusági bajuszpedrót!** mely legjobb az összes készítmények között. — Egy doboz 50 fill. Kapható Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth u. „Arany egyszarvu“ gyógyszerlár.

A király Budapesten.

Karácsonyig marad.

A delegációk.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, nov. 8.

Politikai körökben nagy örömet keltett, hogy ma végleg letárgyalta a Ház az iparfejlesztési törvényjavaslatot. Minden párt körben élénk világ volt s lelkesen ünnepelték úgy Kossuthot, mint Szerényit.

Most a delegacionális ülések adnak sok beszédre okot. Mint félhivatalosan jelentik, a felség e hónapban Budapestre érkezik s személyesen lesz jelen a delegáció megnyitására. Az uralkodó e hó 20-án jön a fővárosba és itt fog tartózkodni az ülések alatt. Hetekig fog ez eltartani.

Karácsonykor a király ismét vizsátér-écsbe. A kormány úgy tervezi, hogy a delegációk ülése alatt a képviselőház dolgozzék. Mintegy másfél hónap alatt a jövő évi költségvetést letárgyalhat.

Nagy feltűnést keltett az állami tisztviselők körében, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a legutóbbi előléptetéseknél mellőzte mindazon tisztviselőket, akik a Fejérváry kormány alatt előléptetésben részesültek.

A N. F. P. írja, hogy a magyar kormány az osztrák kormányhoz 1917 év után való állapot rendezésére javaslatot tett. A magyar kormány javasolja 1917 utánra a közbeeső vám-vonal felállítását Magyarország és Ausztria között. A vámok Ausztria ipari és Magyarország mezőgazdasági termékeire volnának kötendők. A javaslat szerint az előbbieket magasak, az utóbbiak alacsonyak lennének.

A bécsi lap megjegyzi, hogy a javaslat elfogadhatatlan.

TAVIRATOK.

Szerbia ágyú.

Belgrád, nov. 8. Jó helyről jövő hír szerint a szerb kormány tegnap este előzetes szerződést kötött a Schneider gyár képviselőjével a gyors tüzelő ágyúk szállítása tárgyában. Pacsu pénzügyminiszter Párisba utazik, hogy a hadsereg felszerelésére és a vasuti hálózat kibővítésére szükséges államkölcsön ügyében tárgyaljon.

Villamosok küldöttsége Kossuthnál.

Budapest, nov. 8. A képviselőházban ma Batthyány gróf vezetése alatt megjelent Kossuth Ferencnél a villamos vasutasok küldöttsége. Batthyány gróf Kossuth közbenjárását kérte a kizárt hétszáz alkalmazott visszafogadása érdekében. Kossuth kijelentette, hogy ámbár a fennálló törvényes intézkedések nagyon is korlátozott eszközöket bocsájtanak rendelkezésére, szívesen megteszi, hogy közben jár, bár nem hiszi, hogy eredménye lesz.

zésére, szívesen megteszi, hogy közben jár, bár nem hiszi, hogy eredménye lesz.

A köpeniki eset Bicskén.

Székesfejérvár, A szomszédos Bicskén tegnap a köpeniki esethez hasonló történt. Molnár Gyula vendéglőshöz beállított Molnár Miklós huszármester és leitta magát. Mikor a korcsmáros látta, hogy fizetni nem akar, kidobta az üzletből. Erre az örmester egy csapat huszárral borontott a korcsmába és Molnár vendéglőt megkötözve a kaszárnyába szállította. A községi előljáróság kérte a szabadon bocsajtását, de garázda örmester nem engedett. Erre táviratilag Székesfejérvárra a parancsnoksághoz fordultak.

Érdekes fogadás.

Szeged, nov. 8. Érdekes fogadást nyert meg itt Varjas honvédfőhadnagy. Egy társasággal fogadott, hogy lovon ülve egy óra alatt 24 ezer vágást csinál nehéz lovassági kardokkal. A fogadást megnyerte, mert az egy órán belül még a 24 ezer kardvágást ezerrel megtoldotta.

Szobor leleplezés.

Miskolc, nov. 8. Vasárnap országos ünnepek között leleplezik Szemera Bertalan szobrát. A leleplezésen a kormány több tagja is jelen lesz.

Vizsgálat egy mandátum ügyében.

Budapest, nov. 8. A képviselőház negyedik bíráló választmánya Popovics György lugosi képviselő megtámadott mandátuma ügyében a vizsgálatot elrendelte. Németh Imrét vizsgáló biztosul küldte ki.

Vilmos császár utazása.

Berlin, nov. 8. Hir szerint Vilmos császár tegnap Liebenbergbe utazott, hogy Eulenburg herceget meglátogassa. — Politikai körökben azt tartják, hogy a császár utasítása jelenlegi kancellár válsággal van összefüggésben.

Pekáry rendőrtanácsos előlépése.

Budapest, nov. 8. A hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni, hogy a belügyminiszter dr. Pekáry Ferencz rendőrtanácsost főkapitányi helyetessé nevezte ki.

Szabó Kálmán a pénzügyi bizottságban.

Budapest, nov. 8. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma foglalkozott a kereskedelmi minisztérium költségvetésével, a melynek tárgyalása során Szabó Kálmán orsz. képviselő indítványozta, hogy az 1917. év utáni időkre teendő intézkedéseket a kormány már most tegye meg, ez indítványhoz Széll Kálmán, Wekerle és Kossuth is hozzájárultak s egyértel-

müleg javasolták, hogy a kérdésben a kormány várja meg a megállapódásokat.

Polónyi a kormány rendelkezési joga ellen.

Budapest, nov. 8. Polónyi Géza igazságügyminiszter elaborátumot dolgozott ki, amely körvonalazza a jövőben a miniszterek rendelkezési jogát. — Az elaborátum kimondja, hogy a kormány együttesen és annak tagjai a jövőben az ország vagyonával a törvényhozás felhatalmazása nélkül nem rendelkezhetik. Szerződést nem köthet és a költségvetés rovására a Ház jóváhagyása reményében nem költsékezhet. Az elaborátum lényege különben az, hogy a királyi kinevezés még nem ad jogot az ország vagyonának tékozlására.

őjtszaka. Ismeretlen létemre sallangtalan barátsággal fogadtak; vendégeltek. Vacsoránál valahogy szóba került a szellemidézés, asztaltáncoltatás is. Meglepett, hogy rajtam kívül majd mindenki foglalkozott már ezzel a falusi mesterséggel. Még Oszkár barátom is, akit pedig Kolozsvárott erős logikájú embernek ismertem meg, Azt állította, hogy szemeláttára arasznyira emelkedett föl egy asztal a szellemidézés órájában. Aladdin bevalotta, hogy az édes anyja is a spiritizmusba kábult bele annyira, hogy szívbajt kapott. Altalában ideges, beteges asszonyi lelkek játéka ez az önáltató és önkínzó játék. Endori boszorkányok és szalacsi asszonyok mindig teremnek. Én csak hallgattam, mint a hogy az édes anyámék babonás visszaemlékezéseit szoktam hallgatni a boszorkányos fazékkettéhasadásról, a pénzes kondér vándorlásáról, felvillanó lidéretűzekről, fekete kandurrá változott s álmunkban megnyomó vén bábáról. Babona, babona! A költszet fattyuhajtása, a tulhajtott képzelet izgalomálmá. Peo Edgar tudta ilyenekkel borzongatni a maga és jámbor olvasói hátát.

(Folytatjuk)

Közgazdaság.

Terményfőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1906. nov. 8.

Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Készárú változatlan, határidők állandók.

1906. októberi buza	7 71.—72
1907. áprilisi buza	7 42.—43
októberi roza	—
1906. áprilisi roza	6 57.—58
októberi zab	7 14.—15
áprilisi zab	—
1907. májusi: tengeri	5 14.—16
1906. júliusi	—
1906. aug. szeptemberi	13 35.—45
1906. augusztusi repce	—

REGENY-CSARNOK.

Barangolás Erdélyben.

21 Irta: Oláh Gábor.

V.

Julius 14—16.

Ismeritek a magyar Abderát, a minden furcsaságok városát? Nem Rátót az, hanem Tordal Csak Torda mellett támadhatott hasadék földi ember szavára, csak a tordai hidat bámulja mormolva még a folyom is, csak a tordai malac megy farral a vályunak s esik mégis fővel bele, csak a tordai kéményseprőnek támadhatott az a bolond gondolata, hogy leereszkedjék kötélen Balika-barlangjának kürtőjébe s benne szoruljon örökre, mint a jóllakott róka a keskeny lyukban; csak a tordai polgármester mondhatta nagy önérzetében, mikor a mennykő távollétében beleütött Tordába: „Egyszer teszem ki a lábom, már is baj történik.”

Csepergett az eső, mikor átdobogtunk az Aranyos hidján, Erdélynek eme remek alkotmányán, melyet 1804-től 1815-ig készítették a derék tordaiak „nagy költséggel, de nagyobb gondnal s legnagyobb közhaszonnal.” Fedelet is huztak rá, hogy meg ne ázzék a rajta átmenő. Temérdek gerendázat cikkcakkozza be az egészet és át van itatva valami jóféle tehénszaggal. Az emléktáblája így kiált a jámbor utazóra: „Csudáld itt utazó a természet bajnokját, a mesterséget, ezt a víz győző remek alkotmányt, melyen maga a folyó is herculeusi erő alatt mormolva bámul.” Megvallom, magam is mormolva bámultam ezt a furcsaságot.

Dániel Károly uramék ősi kuriájába hajtott bennünket a kesernyés júliusi

De hát mit gondol tulajdonképpen

OO Pepi kisasszony, — így meghülve az üzletbe jönni! Talán el akarja riasztani a vásárlókat? Azonnal hozzon magának egy skatulyácska Fay-féle valódi szodeni ásvány pasztillát, hogy legalább a köhögés nemsokára megszűnjék! És ha még egyszer meghüti magát, — rögtön vegye Fay valódi szodenijét, akkor már nem is fordulhat rosszra a dolog. Egy skatulya csak 1 kor. 25 és minden e szakba vágó üzletben kapható.

Főraktárak Magyarországon: Egger Leó dr. és Egger J., Kochmeister utóda, Thalimayer és Seitz, Török József mindannyian Budapesten.

Retorta

faszén (por és szemelmentes.)

Szalon, porosz

Tatai tojás és koczka, Salgótarjáni és Petrozsényi kőszenek legolcsóbb árban házhoz szállít

Gabányi Sándor

Csapó utca 3. sz. — Telefon 449.

Új kóser mézarszék!

Az izr. Stat. Quo hitközség által engedélyezett

kóser husmérés

f. hó 11-én, vasárnap Szent Anna-utca 1. szám Szilcz Ferencz ur gyógyszerháza mellett megnyílik, ahol is prima kóser hussal a legkorrektebben szolgálunk.

Szives partfogásért esedezik

a mézarszék tulajdonosa.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.
Menyasszonyi kelengye és szőnyeg áruházában
raktárra érkeztek az
őszi divat
gyönyörű ujdonságai
Szövetek, Blous flanellek, Selymek, Velezek.
Óriási választék!!

A Hajdumegyei
méhészegylet
megbizott elárusítója.

Deutsch Lajos
fűszerkereskedő Piac-utca 38. szám.
1 kiló pergetett méz 60 kr.

Debreczeni Kézizálog Kölesönitézet
részv. társ.
Debreczen, Arany János.-u. 9.

Olasó kölesönöket nyújt értékpapírokra, ékszerekre, arany és ezüst tárgyakra és egyéb ipari készítményekre. Raktáraiban iparosok és kereskedőktől árukat beraktároz és azokra előnyös kölesönöket nyújt.

Jelenleg
arany és ezüst órák, varrógépek, képek, finom ruha kelmék, fekete és színes selymek, valamint finom len, Rumburgi, Damast, Créasz vásznak és len damaszt. Törülközők jutányos áron kaphatók.

Árlejtési hirdetés.
A vezetésem alatt álló országos tanítói árveház egy évi husszükségletének biztosítása végett 1906. évi november hó 10-én, szombaton délelőtt 10 órakor az árveház iroda helyiségében (Simonyi-u. 14.) zárt ajánlattal egybekötött árlejtést fog tartatni. Csak önálló és bejegyzett mézarszék iparosok vehetnek részt az árlejtésen. Óvadéku 600 kor. (hatszáz korona) teendő le készpénzben, vagy óvadéku elfogadható állampapírban. A szállítási szerződés minta az iroda helyiségben minden nap d. e. és d. u. hivatalos órák alatt megtekinthető. Az árlejtés eredménye elvagy el nem fogadását az árveház igazgatósága magának azzal tartja fenn, hogy az ajánlattevők között tetszés szerint választ s a megkötendő szerződés a szerződő iparost az aláírás után azonnal, az árveházat pedig a Vallás és Közokt. Miniszterium jóváhagyása után kötelezi. Ajánlat csakis elsőrendű hus szállítására teendő.
Debreczen, 1906. november 6.
Kozma László
országos tanítói árvaszéki igazgató.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedtet minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet csatolni.

Törlesztéses, valamint másféle pénzkezesítőket igen kedvező fizetési feltételekkel a lehető legkisebb kamattal mellett folyósít; drága kamatu kölcsönöket kieséreltet; birtokokat vesz és elad: Héry bankirodája Piacz u. 46. (Szentanna-u. sarok.)

Gouvérirozást 3 krajczártól kezdve elvállal **Rózsa Ignátz** női felöltő- és kalap áruháza Debreczen, kistemplombazár.

Felsőréssz tűzőnő felvétetik a „Csizmadiák termelő és áru-sarnokánál.”

Asztalos segédet felveszek ki jól tud fényezni állandó munkára. Czim a kiadó-hivatalban.

Kaptákat készen raktáron tartanak és minták után megrendelésre készítenek. Csizmadiák termelő és áru-sarnoka Margit fürdő-telep.

Csizmadia tanoncokat napibér mellett szegődtetünk. Csizmadiák termelő és áru-sarnoka Margit fürdő-telep.

Fűszerkereskedő segéd felvétetik Borus Istvánnál Rakovszky-utca 19. sz.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádogos-u. 4. sz.

1-2 éves legfinomabb gyökeres vesszők olcsó árért kapható Varga-u. 43.

Keresek megvételre egy 3-mas pénzszekrényt. Leichtmann Adolf városi bérház, Simonffy-u 1.

Kongré munkát, horgolást, monogramok, himzését és bármilyen más kézi munkát elvállalok. Czim a kiadóba.

Sohol sem kaphatók oly olcsó üzleti könyvek kopir könyvek, mint Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 47. sz.

Legjobb bajuszodró a híres
DEBRECZENI

„GZIVIS“ bajuszpedró.

mely nem tép, de jól összetartja és nőtteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó hoz“ DEBRECZENBEN.

Mosóaru küönlegességek.

Hazai és cs. os. anosi jó mosó barketek. Flanel, bársony-flanel és szövött minőségekben. Fehér piké és sinór barketek

óriási választékban.

Félig kész, kiszabott batiszt, se-lyem, tüll és applikált finomabb ruhákból állandó nagy választék jutányos szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon, divat és szőnyeg áruháza.

Kirakataink állandóan a legutolsó divatot tüntetik fel. 3

Szövetkezetünk

második évtársulatába tagok már most fölvetetnek.

Uj kölcsönök

után a törzsbetétek csak 1907. január 1-től kezdve fizetendők.

→ Egy törzsbetét 50 fillér. ←

Egy törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

→ Négyéves évtársulat. ←

Jelentkezhetni az intézet hivatalos helyiségében Piacz utca 65. sz. Célgely ház.

A központi bank
m. sz. igazgatósága.

Kitünő

Asztali bor 1 liter 35 kr.
Magyarádi óbor 1 liter 40 kr.
Szegszárdi vörös 1900 évi 1 lit. 48 kr.
továbbá kitünő szomorodni és tokaji asszu borok nagy választékban

Kontsek Gézánál

Debreczenben, Kossuth-utca.

Komáromi M.

műhangszer készítő

Legnagyobb hangszer üzlete
József kir. heceg utca 2. Bika szálloda mellett.

Czimbalom vételnél díjtalan tanítás saját czimbalom iskolámba. Legnagyobb zongora terem Piacz-utca 49. főpostával szemben.

Bérbe adott zongorákat új gyanánt nem adunk el, mindenféle hangszerek részletfizetésre is. Többféle gyártmányu

Gramophonok

és lemezei, a hirnevesebb gyártmány, lemezekben óriási választék. Szakszerű műhely, nem kontár, új hangszerek készítését és javítását művészi módon nem mint kontár, de mint szakképzet készítjük. Zongora hangolást vidéken is.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az ujonnan érkezett hurfonó gépemen a legkitünőbb minőségű hurokkal szolgálók.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös s fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Utánzások törvényileg tiltatnak.

Eddig felülmulthatatlan.

Maager W.

valódi tisztított

májolaj

törvénytiszteleg védett csomagolásban.

Sárga üvegenként K 2.—
Fehér " " " K 3.—

Maager Vilmostól Bécsben.

1869. óta Ausztria-Magyarország birodalmában általánosan bevezetve.

A t. tanárok és orvos urak által előszeretettel rendeltetik.

Kapható a legtöbb gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Főraktár és főelárusítás az osztr. magyar monarchia részére

MAAGER W. Wien.

III/3., Heumarkt 8.